

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิภาวี นิลละอ

นักศึกษาศาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะจง จำนวน 9 คน แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษาพบว่า มีความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 4 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณ ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง และความเชื่อเกี่ยวกับการสักการะสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ อำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี และดวงวิญญาณอื่น ๆ ที่สถิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดังนั้นชาวสวนสุนันทาจึงมีความรักใคร่ สามัคคีเพราะมีศูนยรวมจิตใจแห่งเดียวกัน ความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีลักษณะเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ยึดถือ ซึ่งนักศึกษาชาวสวนสุนันทาจะได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นให้มีความเคารพและเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาตั้งแต่อดีตและยังคงยึดถือมาจนถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ : ความเชื่อ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, คติชน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

The Existing Beliefs in Suan Sunandha Rajabhat University

Wipawee Ninlaor

A student of Thai Language Branch in the department of Humanities
The Faculty of Humanities and Social Sciences in Suan Sunandha Rajabhat University

ABSTRACT

This article aimed at studying the existing beliefs appearing in Suan Sunantha Rajabhat University by collecting data from the specific personal interviews of nine people. They were divided into 3 groups which were those from Suan Sunandha Teachers' College, Suan Sunandha Rajabhat Institute and Suan Sunandha Rajabhat University. The research result found that the four existing beliefs appearing in Suan Sunandha Rajabhat University were the belief on spirits, the belief on dreams, the beliefs about amulets and the belief about the worship towards Somdej Pra Nang Chao Sunandha Kumarirat Pra Barom Rajathevi.

From the study result, it was found that there were beliefs in the supernatural things, the sacred power of Somdej Pra Nang Chao Sunandha Kumarirat Pra Barom Rajathevi and other spirits which were believed to be existing in Suan Sunandha Rajabhat University. Therefore, people of Suan Sunandha Rajabhat University have the love and harmony because they could hold the same center of their beliefs. The existing beliefs appearing in Suan Sunandha Rajabhat University were characterized of a successive belief for the future generations to look up to. This beliefs were passed through generations for their beliefs to respect and to have faith in the sacred things since the past, and it has been practiced up to the present.

Keywords : beliefs, Suan Sunandha Rajabhat University, folklore

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงด้านการผลิตครูมายาวนาน ด้วยความเชื่อและความศรัทธาในสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์จึงหลอมรวมนักศึกษา บุคลากรชาวสวนสุนันทาไว้ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

“สวนสุนันทา” เดิมเป็นพระราชอุทยานของพระราชวังดุสิต พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2451 เพื่อเป็นที่ประทับสำหรับเจ้านายฝ่ายใน และข้าราชการบริวาร พระองค์ได้พระราชทานนาม “สวนสุนันทา” เพื่อเป็นที่ระลึกแก่สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี (สุชาภา ผลชีวิติน 2551 : 33)

จากอุทยานสวนสุนันทาแปรมาเป็นสถาบันทางการศึกษา เริ่มตั้งแต่โรงเรียนฝึกหัดครูเรื่อยมาจนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สถานที่แห่งนี้ สิ่งสมคุณค่ามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แม้หลายอย่างอาจเปลี่ยนไปแต่ก็เป็น การปรับเปลี่ยนและตัดแปลงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย ยังคงมีสิ่งหนึ่งที่ไม่เคยเลือนหายไปจากที่แห่งนี้นั่นก็คือ ความรัก ความศรัทธาที่ชาวสวนสุนันทายึดถือในจิตใจก็ยังคงเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

ชาวสวนสุนันทาได้มีเพียงมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเดียวกันแต่ยังมีความเชื่อที่สืบทอดกันโดยการเล่าผ่านยุคสมัยมาเรื่อย ๆ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาแห่งนี้

ความเชื่อความศรัทธาของชาวสวนสุนันทา ณ สถาบันแห่งนี้ก็เป็นสถานที่ซึ่งอุดมด้วยความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งลึกลับเป็นจำนวนมาก ความเชื่อบางเรื่องอาจมีมาตั้งแต่อดีตและสืบทอดจากรุ่น

สู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อบางเรื่องอาจสูญไปด้วยเหตุที่ไม่มี การสืบทอด ขณะที่ความเชื่อบางเรื่องอาจเพิ่งเริ่มมีขึ้นในปัจจุบัน

ความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นคติชนที่สืบทอดกันมาแบบมุขปาฐะ ซึ่งอาจจะสูญหายหรือผิดเพี้ยนไปตามกาลเวลา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อสืบสานและสืบทอดคติความเชื่อให้ดำรงไว้ซึ่งสถาบันอันทรงคุณค่าในฐานะ “ลูกพระนาง”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ภาพรวมความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. ศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใน 3 ช่วงระยะเวลา ดังนี้

1. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
2. สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

บทความนี้เป็นการศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อ บุญลือ วันทายนต์ (2520 : 20) ให้ความเห็นว่า ความเชื่อ เป็นปรากฏการณ์ทางจิตประเภทหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงออกผ่านทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่ยึดถือ โดยการยอมรับสิ่งนั้นๆ มาเป็นหลักยึด

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เหนียวจิตใจ ฉะนั้น ความเชื่อถือจึงจัดเป็น
ทัศนคติ ที่ตืออย่างหนึ่งต่อสิ่งที่เคารพนับถือ

พิเชฐ สายพันธ์ (2539 : 31) ให้ความหมาย
ความเชื่อไว้ว่า เป็นระบบความคิดที่ใช้ในการสื่อ
ความหมายผ่านสัญลักษณ์สิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยคน
ทั่วไปยอมรับ นับถือ ยึดมั่น ซึ่งสามารถทำความเข้าใจกับความเชื่อผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏ
ในวิถีชีวิต แนวความคิดและการประพฤติปฏิบัติ
ของคนในชุมชน

ความเชื่อเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เป็น
ส่วนหนึ่งและมีอิทธิพลต่อมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์
ใช้ความเชื่อในการดำเนินชีวิต เพื่อขจัดความกลัว
มนุษย์มักหาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือ สิ่งที่เคารพนับถือมา
ยึดเหนี่ยวจิตใจ อันเป็นเหตุมาจากความกลัวในสิ่ง
ที่ไม่สามารถหาคำตอบได้

1. ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม

ศิริพร ณ ถลาง.(2552 : 29) เสนอว่า
สามารถศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของคนใน
สังคมได้ โดยดูจากหน้าที่พฤติกรรมต่าง ๆ ว่ามี
ส่วนช่วยในการสร้างความเป็นหนึ่ง และรักษา
สมดุลของสังคมได้อย่างไรบ้าง พิธีกรรม ความ
เชื่อ ของชาวอันดามันเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา ซึ่ง
มีหน้าที่เสริมสร้างความรู้สึกรักของคนในสังคมให้
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย
ใช้แนวทางการศึกษาด้านคติชนวิทยาการศึกษา
และวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ
วิจัย ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ จากแหล่งรวบรวมข้อมูล

ต่าง ๆ เพื่อศึกษาประวัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา

1.2 รวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่
ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัย
ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
ปฐมภูมิ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติม
เกี่ยวกับความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา

1.3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้
เป็นกลุ่มบุคคลที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงระยะเวลา ดังนี้

- วิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวน 3 คน

- สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 3
คน

- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
จำนวน 3 คน

ช่วงระยะเวลาทั้ง 3 ช่วงต้นผู้วิจัย
แบ่งเป็นช่วงละ 3 คน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เป็นศิษย์
เก่าในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏสวน
สุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
เป็นผู้ที่มีความผูกพัน ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามาอย่าง
ยาวนาน

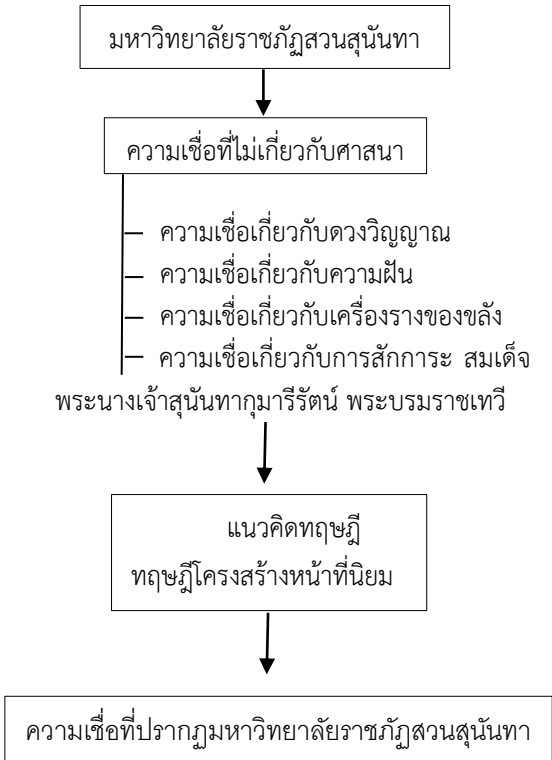
1.4 ผู้วิจัยบันทึกเสียงสัมภาษณ์และ
ถอดความเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อนำข้อมูลมา
วิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้มาจาก
เอกสารที่รวบรวมไว้และเสนอผลงานวิจัย

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

3. **เรียบเรียง** นำเสนอผลการศึกษาโดย
จำแนกประเภทความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา นำเสนอผลการวิเคราะห์ใน
เชิงพรรณนาวิเคราะห์

4. **สรุป** อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัย
สวนสุนันทา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูล
จากเอกสารต่าง ๆ โดยสามารถนำเสนอผลใน
ประเด็นความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยสวน
สุนันทา 4 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณ
2. ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน
3. ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง
4. ความเชื่อเกี่ยวกับการสักการะ สมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตาภุมารีรัตน์พระบรมราชเทวี

1. ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณ

ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณมีมานานก่อน
เกิดศาสนา เป็นความเชื่อที่มนุษย์นำมาปกป้อง
ตนเองจากสิ่งที่ไม่รู้และไม่สามารถพิสูจน์ได้ จึงนับ
ถือภูตผี ดวงวิญญาณ เป็นต้น

ต่อมาเมื่อมีศาสนาเกิดขึ้นก็ทำให้เห็น
การดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งมีความเชื่อแตกต่างไป
ไปตามศาสนาของตน แต่สำหรับชาวสวนสุนันทา
แม้ผู้คนส่วนใหญ่จะนับถือพุทธศาสนาแต่ก็มีการ
ผสมผสานความเชื่อในศาสนาพราหมณ์อินเดียคือ
การสร้างรูปเคารพพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระ
นางเจ้าสุภัททันตาภุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี
สามารถจำแนกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ดวงวิญญาณของสมเด็จพระนางเจ้า
สุภัททันตาภุมารีรัตน์

เมื่อกล่าวถึงดวงวิญญาณของสมเด็จพระ
นางเจ้าสุภัททันตาภุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี
มีข้อสงสัยที่ว่าดวงวิญญาณของพระองค์ยังคงสถิต
อยู่ ณ ที่แห่งนี้หรือไม่นั้น คงไม่อาจสามารถหา
คำตอบได้อย่างแน่ชัดด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
แต่ไม่ว่าดวงวิญญาณจะสถิต ณ ที่แห่งใด ความศรัทธา
ที่ชาวสวนสุนันทาทูคนมีต่อพระองค์ท่านนั้นเต็ม
เปี่ยมไปด้วยความเคารพและนับถือเป็นอย่างยิ่ง

ความเชื่อของชาวสวนสุนันทาปรากฏให้
เห็นผ่านการเคารพสักการะพระราชานุสาวรีย์
สมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตาภุมารีรัตน์ พระบรม
ราชเทวี โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สวนสุนันทาทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ถ้ามีใครถามนักศึกษาว่า “แม่ชื่ออะไร?” นักศึกษาทุกคนจะไม่ตอบชื่อแม่ของตัวเอง แต่จะตอบว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี” นอกจากนี้พระนามของพระองค์ยังเป็นสิ่งที่นักศึกษาปี 1 ทุกคนต้องท่องจำให้ขึ้นใจตั้งแต่วันเข้าสอบสัมภาษณ์ในวันแรก เพราะจะเป็นคำถามในการสอบสัมภาษณ์ด้วยอีกด้วย แสดงให้เห็นถึงความระลึกถึงพระองค์ท่านอยู่เสมอ เสมือนท่านเป็นบุพการีที่มีพระคุณต่อนักศึกษาทุกคนและยังคงอยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรปกป้องคุ้มครองนักศึกษาทุกคนอยู่เสมอมา

จึงอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อว่าดวงวิญญาณของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ยังคงสถิตอยู่ในมหาวิทยาลัย และนักศึกษาที่นี้เรียกตนเองว่า “ลูกพระนาง” อีกสิ่งหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความเชื่อในด้านนี้คือ การสักการบูชาพระราชนุสาวรีย์ ซึ่งจะเป็นที่ทราบกันดีในหมู่นักศึกษาว่า ในช่วงสอบ หากสักการบูชาพระราชนุสาวรีย์ด้วยดอกกุหลาบสีชมพู จะทำให้สมหวังดังปรารถนาในเรื่องที่ขอทุกประการ

นอกจากนี้ เมื่อมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ นักศึกษาจะอัญเชิญพระสาทิสังข์ของพระองค์ไปด้วยเสมอ ด้วยมีความเชื่อว่าท่านจะคอยคุ้มครองให้ปลอดภัยและดำเนินกิจการงานทางการศึกษาต่าง ๆ ไปได้สำเร็จลุล่วงโดยดี

1.2 ดวงวิญญาณเจ้านายองค์อื่น ๆ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สวนสุนันทา ได้เป็นที่ประทับของพระมเหสี พระราชธิดาและเจ้าจอมมารดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รวมทั้งอาคารที่พักของบรรดาข้าราชการบริพาร โดย

มีพระวิมาดาเธอ กรมพระ สุธาสินีนาถ ปิยมหาราช บิดวิรดา ประทับ ณ ตำหนักสายสุทธานภดล พ.ศ. 2467 เนื่องจากมีผู้นำบุตร มาถวายตัวต่อพระวิมาดาเธอกรมพระสุทธาสินีนาถปิยมหาราช บิดวิรดา เป็นจำนวนมาก พระวิมาดาเธอฯ จึงทรงให้สร้างโรงเรียนนิภาคาร และได้มีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเรื่อยมาจนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา : 2559)

จากข้อมูลในสมัยนั้นจึงทำให้เกิดความเชื่อว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาแห่งนี้ยังคงมีดวงวิญญาณของเจ้านายองค์อื่นสถิตอยู่ มีเรื่องเล่าต่อกันมาจากบุคคลที่เคยศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ว่าเคยพบเจอดวงวิญญาณมาในรูปแบบต่าง ๆ บ้างก็ได้กลิ่นของดอกไม้ หรือได้ยินเสียงแปลก จนเกิดเป็นเรื่องเล่า

รวีโรจน์ สิงห์ลำพอง (2561 : สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลว่า เคยมีผู้ปกครองโรงเรียนสาธิต สวนสุนันทาคนหนึ่ง มารับลูกหลังจากที่เลิกเรียน แต่หาลูกไม่เจอ อาจารย์จึงแนะนำให้คุณแม่ไปจุดธูปขอที่พระราชนุสาวรีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี เมื่อจุดธูปเสร็จ ก็เห็นเด็กวิ่งออกมา มอมแมมไปทั้งตัว เมื่อถามเด็กว่าไปไหนมา เด็กตอบว่าไปเล่นกับเพื่อนมา เพื่อนอยู่ข้างหลังโรงเรียน เขากำลังชวนไปที่บ้าน เขาไผ่ผมจุกด้วยนะ แม่ตกใจแล้วถามว่าลูกกลับมาได้อย่างไร ลูกตอบว่ามีผู้หญิงไปตามบอกว่า “แม่มารออยู่ ให้กลับบ้านได้แล้ว” แต่งตัวเหมือนในละครช่อง 7 ตอนเช้า

บางคนก็เคยเจอเหตุการณ์ที่ประสบด้วยตนเอง ชนนาด มีนะนันท์ (2561 : สัมภาษณ์) ให้ข้อมูลว่า เมื่อครั้งมีการทำบุญเลี้ยงพระ มี

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่งมาหนึ่งรอบ ในตอนนั้นยังไม่มีใครมา มีแค่คนที่ไปกราบท่าน ท่านก็มองไปด้านหลังตลอดเวลา รอบ ๆ เหมือนมีใครนั่งอยู่ด้วยทั้งทีในขณะที่นั้นยังไม่มีใครมา อีกสักพักจึงมีคนทยอยมา พระท่านจึงเรียกให้เข้าไปนั่งคุยกับท่าน ท่านบอกว่าจะให้ถือขันน้ำมนต์เดินตามท่านก่อนจะจบบทสวดสุดท้ายก่อนพระจะเดินพรมน้ำมนต์ จบด้วยบทกรวดน้ำ ตนเริ่มรู้สึกแปลก ๆ น้ำตาจะไหล ลืมตาไม่ค่อยขึ้น แต่เห็นคนใส่ชุดไทยสมัยก่อนเป็นร้อย แต่คิดว่าอาจจะตาฟาด จึงเดินถือขันน้ำมนต์ตามหลังพระไปเรื่อย ๆ แต่สุดท้ายพระท่านก็รดน้ำมนต์ไปตรงที่ว่างซึ่งไม่มีใครอยู่ แต่เป็นที่ ๆ ตนมองเห็นคนสมัยก่อนเป็นร้อยเชื่อว่าอาจจะเป็นข้าทาสบริวารที่เคยอาศัยที่นี่ในสมัยก่อน

ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นข้อมูลเกี่ยวกับดวงวิญญาณที่เล่าต่อกันมาจนเกิดความเชื่อว่ามีดวงวิญญาณของเจ้านายองค์อื่น ๆ นอกจากสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี สถิตอยู่นอกจากเรื่องเล่ายังมีเหตุการณ์ที่ประสบด้วยตนเองก็ยิ่งทำให้ ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณเจ้านายองค์อื่น ๆ หรือข้าราชบริพารที่เคยอาศัยที่ในสมัยนั้นยังคงสถิตอยู่จริง แสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่ว่าวิญญาณของผู้คนยังอยู่และคอยดูแลเอาใจใส่ ปกป้องคุ้มครองนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนลูกหลาน ให้ได้รับความสุขความเจริญเหมือนเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่

1.3 ดวงวิญญาณทั่วไป

นอกจากความเชื่อเกี่ยวกับดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ดวงพระวิญญาณของพระวิมาดาเธอฯ และดวงวิญญาณของเจ้านาย

องค์อื่น ๆ แล้ว ยังปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณทั่วไปที่ล่องลับไปแล้ว อาจเป็นบุคลากรที่เคยทำหน้าที่เป็นอาจารย์ ซึ่งยังคงมีความผูกพันกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคภูมิ คล้ายทอง (2561 : สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลว่า อาจารย์วันิดา เป็นอาจารย์สอนวิชาอักษรไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วันนั้นเป็นชั่วโมงที่ต้องเรียนกับอาจารย์ท่านนี้ เงยหน้าขึ้นไปก็เจออาจารย์อยู่บนตึก เพื่อนก็พูดว่า “เฮ้ย อาจารย์มาแล้ว รีบขึ้นไปเรียน” แต่ความจริงในขณะนั้น อาจารย์พินดาอยู่ที่ห้องผู้ป่วยฉุกเฉินหรือไอซียู เพื่อนอีกคนทักว่า “เฮ้ย อาจารย์เขาอยู่โรงพยาบาล อาจารย์ท่านเป็นโรคหัวใจ” และอาจารย์วันิดาก็เสียชีวิตในตอนเย็นวันนั้น

ภาคภูมิ คล้ายทอง (2561 : สัมภาษณ์) ยังให้ข้อมูลอีกว่า บริเวณชั้น 4 ตึกศิลปกรรม ซึ่งเป็นชั้นของศิลปการแสดง ประกอบไปด้วยนาฏศิลป์ไทยกับการละครไทย ด้วยความรักและผูกพัน ครูสอน ศิษย์เก่าเอกนาฏศิลป์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ จึงได้กลับมาเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาอีกครั้ง และได้เสียชีวิตไปด้วยโรคปอดติดเชื้อ จึงมีเรื่องเล่าต่อกันมาว่า เมื่อราวๆ 4 ทูม มียามสองคนได้ขึ้นลิฟต์มาชั้น 4 เพื่อตรวจดูความเรียบร้อย และบอกให้เด็กนักศึกษากลับบ้าน เมื่อขึ้นมาถึงชั้น 4 ลิฟต์ก็เปิดออก ยามทั้งสองคนได้เห็นเงาคนกลางๆ ยืนอยู่ที่สุดฝั่งทางเดินอีกฝั่ง จากนั้นจึงตะโกนไปว่า “ทำไมยังไม่กลับบ้าน ตึกปิดแล้วครับ” คนที่ยืนอีกฝั่งก็ไม่ตอบอะไร ยามทั้งสองคนจึงเดินเข้าไปหา พอใกล้จะถึงก็ส่องไฟฉายเข้าใส่ พบเป็นผู้ชายยืนอยู่ปกติ ภาพที่เห็นดูจะไม่ผิดแปลกอะไร แต่เขาก็ต้องตกใจเมื่อพบว่าชายคนนั้นไม่มีท่อนล่าง ตั้งแต่เอวลงไปไม่มี

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อะไรเลย และที่ยิ่งน่าสะพรึงเข้าไปอีกคือ ชายคนนั้นจู่ๆ ก็ฟ้องว่า ทำเอาคนที่พบเห็นตกใจแทบจะหนีไม่ทัน ซึ่งวิญญาณชายฟ้องว่าที่เห็นน่าจะเป็นครูสอนที่กลับมาเยี่ยมเยียนมหาวิทยาลัยของตนนั่นเอง

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ปรากฏดวงวิญญาณทั่วไปนี้แสดงให้เห็นว่ามีได้มีเพียงความเชื่อของดวงวิญญาณในอดีตเท่านั้น แต่ยังไม่ปรากฏความเชื่อดวงวิญญาณในปัจจุบันด้วย ซึ่งได้แก่ดวงวิญญาณของคณาจารย์ที่เคยสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยฯ และได้เสียชีวิตไปแล้ว แต่ยังมีความรักความผูกพันต่อภาระหน้าที่เคยรับผิดชอบ ครั้งยังมีชีวิตอยู่ ก่อให้เกิดการปรากฏให้เห็นดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อดังกล่าวนั้นอาจเกิดจากการที่ผู้พบเห็นได้รับประสบการณ์ที่ใกล้ชิดกับวิญญาณของผู้ตายมาก่อนเมื่อครั้งที่ดวงวิญญาณนั้นยังมีชีวิตอยู่ และมีความคุ้นเคยกับบุคคลเหล่านั้น ประกอบกับกิจกรรมที่ทำบ่อยครั้งมีความสัมพันธ์กับเจ้าของดวงวิญญาณ จึงอาจทำให้มีการนึกคิดไปเองมากกว่าที่จะเห็นดวงวิญญาณจริง ๆ ก็เป็นไปได้

2. ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน

สังคมไทยปัจจุบันแม้ว่าจะมีวิทยาการที่ก้าวหน้าแล้วก็ตาม แต่ความฝันก็ยังคงมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนไทยมาช้านาน ด้วยมนุษย์เชื่อว่าความฝันสามารถจะเป็นลางบอกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ฝันได้ว่าเป็นลางร้ายหรือลางดีนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะอาการของความฝัน อันประกอบไปด้วยสภาพร่างกายและจิตใจ (ชนิษฐา จิตชินะกุล, 2545)

ชนนาค มีนะนันท์ (2561 : สัมภาษณ์) เล่าว่า ตนอยากมีภรรยา จึงฝันว่าตนยืนอยู่ที่หน้าห้องคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ แล้วก็เห็นผู้หญิงแต่งตัวแบบเจ้านายสมัยก่อน ก็รีบคุกเข่าลงแล้วพูดว่า “พระอาณานิพินเกล้าฯ กระหม่อมอยากได้ภรรยาสักคน ไม่ทราบว่าจะพระราชทานคนไหนให้” ท่านใหม่หาคิดเล็กไปนำตัวมาให้ เมื่อได้เห็นผู้หญิงคนนั้นในฝัน ก็ตกใจตื่น หลังจากนั้นตนก็มีภรรยาจริง ๆ

เชื่อว่าสมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตะกุมารีรัตนพระบรมราชเทวี ประทานหญิงสาวให้เป็นภรรยา เพราะด้วยแรงศรัทธาต่อความศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ท่าน และด้วยที่ตนเองเป็นบุคลากรของสวนสุนันทา เปรียบเหมือนเป็นข้าพระบาท จึงคิดว่าสมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตะกุมารีรัตน พระบรมราชเทวี ทรงมีพระเมตตาต่อตน

ถึงแม้ว่าเราไม่อาจสรุปได้ว่าเหตุการณ์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นในขณะที่ยืนเกี่ยวกับสมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตะกุมารีรัตน พระบรมราชเทวี มีความหมายตามนั้นจริงหรือไม่ และการทำนายความฝันได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อหรือความปรารถนาในขณะที่ตื่นเพียงใด แต่อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเชื่อเกี่ยวกับความฝันนั้นและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

อาจกล่าวได้ว่า ในความฝันนั้นมีนัยยะบางประการที่เกี่ยวเนื่องกับเจ้าของความฝันนั้นและเกี่ยวเนื่องกับสิ่งแวดล้อมของเจ้าของความฝันนั้นรวมอยู่ด้วย เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นศิษย์เก่าของสวนสุนันทาจึงมีความเกี่ยวข้องและผูกพันกับความเชื่อมาอย่างช้านาน

ด้วยความเชื่อนี้จึงอาจก่อให้เกิดเป็นความฝันซึ่งเกี่ยวข้องกับความปรารถนาในชีวิตจริง จนทำ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ให้เชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในความฝันนั้นเป็นความจริง ซึ่งเกิดจากแรงศรัทธาที่มีต่อพระองค์ท่าน หากความฝันนั้นมีความสอดคล้องกับความเชื่อหรือความปรารถนาต่าง ๆ ที่มีอยู่ก่อนแล้วก็ย่อมจะทำให้บุคคลนั้นเชื่อถือในความฝันนั้นได้เป็นอย่างมาก

3. ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง

ทัศนีย์ สุจินพงษ์ (2561 : 18) กล่าวถึงเครื่องรางของขลัง สรุปได้ว่าการทำเครื่องรางของขลังหรือปลุกเสกเพื่อให้มีความศักดิ์สิทธิ์ จึงทำให้เกิดเครื่องรางในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พระเครื่อง ผ้ายันต์ ลูกสะกด เป็นต้น ดังนั้น เครื่องรางของขลัง จึงหมายถึง สิ่งของที่ได้รับการปลุกเสกตามวิธีทางไสยศาสตร์ เพื่อป้องกันอันตรายโดยจะมีชื่อเรียกต่างกัน เครื่องราง ของขลังที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้แก่ เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ซึ่งแบ่งได้ตามสถานที่ปลุกเสกดังต่อไปนี้

3.1 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดกุฎ

เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดกุฎ เป็นเหรียญที่ระลึกที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสิริมงคล สร้างขึ้นที่วัดกุฎ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ลักษณะเหรียญเป็นเหรียญทองแดง แบบยาวขอบเหลี่ยม ด้านหน้ามีพระรูปสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวีแบบเต็มพระองค์ ตรงด้านล่างมีข้อความจารึกว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์” ด้านหลังเป็นรูปยันต์สามยอด มีข้อความจารึกว่า “วัดกุฎ”

3.2 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดนิเวศธรรมประวัติ

เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดนิเวศธรรมประวัติ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก 118 ปี การทิวงคตของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี สร้างขึ้นที่วัดนิเวศธรรมประวัติ ราชวรวิหาร ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะเหรียญเป็นเหรียญทองแดง แบบเหรียญกลม ขอบมน ด้านหน้าเป็นพระรูปพระพักตร์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ด้านหลังเป็นรูปพระมหามงกุฎ มีจารึกปีพ.ศ. 2423 - 2437 บริเวณขอบมีข้อความจารึกว่า “วัดนิเวศธรรมประวัติ ที่รฤกเสด็จทิวงคตครบ 118 ปี สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ (พระนางเรือล่ม)”

3.3 เหรียญที่ระลึกรัชกาลที่ 5 และสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ฯ

เหรียญที่ระลึก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี สร้างขึ้นที่ วัดพระพุทธฉาย อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ลักษณะเหรียญเป็นเหรียญกลม ขอบมน ด้านหน้าเป็นพระรูปพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ข้อความด้านบนจารึกว่า “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ข้อความด้านล่างจารึกว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี” ด้านหลังเป็นรูปพระสนมรายณ์ทรงครุฑยืนบนนาค บริเวณด้านล่างเหรียญมีข้อความว่า “วัดพระฉาย จ.สระบุรี”

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.4 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี พระบรมราชเทวี เนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยฯ

เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี พระบรมราชเทวี สร้างขึ้นเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยฯ ลักษณะเหรียญเป็นเหรียญกลมขอบมน ด้านหน้าเป็นรูปพระพักตร์สมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี ข้อความด้านบนจารึกว่า “สมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี พระบรมราชเทวี” ด้านหลังเป็นตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย และตัวเลขไทย “80” เพื่อแสดงถึงการจัดสร้างเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยฯ โดยได้รับพระเมตตาจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงอธิษฐานจิตและลงอักขระบนแผ่นทองคำเป็นชนวนปฐมฤกษ์

ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560 ที่ผ่านมามีเหรียญดังกล่าวถูกสร้างขึ้นโดยบุคลากรของมหาวิทยาลัยโดยผ่านกระบวนการปลุกเสกในพิธีอัญเชิญตราพระราชลัญจกร เชื่อว่าเครื่องรางนั้นจะช่วยป้องกันอันตรายและช่วยให้แคล้วคลาดรวมถึงช่วยสร้างกำลังใจแก่ผู้ที่เคารพบูชา ซึ่งเหรียญที่ระลึกดังกล่าวเริ่มมีการปลุกเสกและบูชาในช่วงมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ไม่ปรากฏในช่วงวิทยาลัยครูสวนสุนันทาและสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาเนื่องจากในช่วงเวลานั้นยังไม่มีพิธีอัญเชิญตราพระราชลัญจกรนั่นเอง

4. ความเชื่อเกี่ยวกับการสักการะ สมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี

4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการสักการะ

ในการสักการะบูชา พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวีนั้น ควรบูชาด้วยดอกกุหลาบ เชื่อว่าสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี พระบรมราชเทวี ชื่นชอบดอกกุหลาบ เพราะดอกกุหลาบเป็นดอกไม้ที่แสดงถึงความรัก แต่ไม่ชอบดอกกุหลาบสีแดง จึงใช้ดอกกุหลาบสีชมพูในการกราบไหว้เนื่องจากพระองค์ต้องพลัดพรากจากคนรักและไม่สมหวังในความรัก จึงทำให้ผู้ที่มาบูชาส่วนใหญ่ นำ ดอกกุหลาบมาสักการะขอพรบูชาเพื่อแสดงความเคารพต่อพระนางฯ

4.2 ความเชื่อเกี่ยวกับผู้มีรอบเดือน

ในการสักการะสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวี พระบรมราชเทวี เชื่อว่าห้ามผู้มีประจำเดือนมากราบไหว้จะผิดธรรมเนียมปฏิบัติและเป็นสิ่งไม่ดี ซึ่งในหัวข้อนี้ไม่ทราบเหตุผลที่แน่ชัด เป็นความเชื่อที่สืบต่อกันมาเนิ่นนานและยังคงให้ความสำคัญกับข้อห้ามนี้ในปัจจุบัน

4.3 ความเชื่อเกี่ยวกับการขอพร

ชาวสวนสุนันทามีความเชื่อว่า หากขอพรให้ขอแต่สิ่งที่ดี และขอพรในเรื่องทั่วไป ห้ามขอพรเกี่ยวกับความรักเด็ดขาดเพราะเชื่อกันว่าสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทรมหาราชเทวีพระบรมราชเทวี ไม่สมหวังในเรื่องความรัก เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ถูกงดเว้น

4.4 ความเชื่อในการอัญเชิญรูปพระนางไปยังสถานที่ต่าง ๆ

โดยเชื่อกันว่าหากนำรูปพระนางไปยังสถานที่ต่าง ๆ แล้วพระนางจะให้การคุ้มครองปกป้องรักษาให้มีความปลอดภัย

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สรุปและอภิปรายผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาปรากฏร่องรอยความเชื่อตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวสวนสุนันทามีความเชื่อร่วมกันอยู่หลายอย่างที่สืบทอดต่อกันมา ซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของศาสนา ความเชื่อที่ปรากฏนั้นก็เพื่อจัดความกลัวและทำให้ผู้นับถือรู้สึกปลอดภัย ซึ่งผู้วิจัย พบว่าความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณ

ครูอาจารย์นักศึกษาผู้ที่มีความจงรักภักดีเชื่อว่า พระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี มีความศักดิ์สิทธิ์ หากกราบไหว้บูชาก็จะมีผลดีสมหวัง ขอสิ่งใดก็จะสมประสงค์ เป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้ที่ได้เข้ามาศึกษาในสถานที่แห่งนี้

ไม่เพียงเท่านั้นชาวสวนสุนันทายังคงมีความเชื่อและเคารพในดวงวิญญาณเจ้านายองค์อื่น ๆ รวมไปถึงดวงวิญญาณบุคคลทั่วไปซึ่งอาจเคยเป็นนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรของสวนสุนันทาที่ยังมีความผูกพันกับสถานที่แห่งนี้ ชาวสวนสุนันทาเชื่อว่าความผูกพันนั้นจะทำให้ดวงวิญญาณเหล่านั้นยังคงสถิตอยู่

2. ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน แม้ความฝันจะเกิดจากจิตใจของแต่ละบุคคล แต่เรื่องราวที่ฝันล้วนมาจากสิ่งที่คุณคนนั้นมีความผูกพันและระลึกถึงอยู่เสมอ จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความฝันพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความผูกพันกับมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มายาวนานอีกทั้งยังมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งลี้ลับในมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นอย่างมากอีกด้วย

3. ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปรากฏเครื่องรางสำหรับผู้ที่มีความศรัทธา ซึ่งปลูกเสกขึ้นเนื่องในโอกาสต่าง ๆ มีเครื่องรางที่ปรากฏ ดังนี้

3.1 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดกุฎ

3.2 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี วัดนิเวศธรรมประวัติ

3.3 เหรียญที่ระลึกรัชกาลที่ 5 และสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

3.4 เหรียญที่ระลึกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี เนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เชื่อว่าเครื่องรางนั้นจะช่วยป้องกันอันตรายและช่วยให้แคล้วคลาดรวมถึงช่วยสร้างกำลังใจแก่ผู้ที่เคารพบูชา

4. ความเชื่อเกี่ยวกับการสักการะ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

เกิดขึ้นจากความเชื่อและแรงศรัทธาของชาวสวนสุนันทาที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

นักศึกษาและบุคลากรชาวสวนสุนันทาแสดงความเคารพสักการะผ่านพระราชานุสาวรีย์ เชื่อว่าดวงวิญญาณสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ยังคงสถิตอยู่ อีกทั้งยังฝากตัวเป็นลูกสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี หรือที่เรียกกันว่า “ลูกพระนาง” ถือว่าเป็นการบอกกล่าวให้สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ช่วยคุ้มครองดูแลนักศึกษาและบุคลากรในสวนสุนันทาแห่งนี้

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความเชื่อเรื่องการสักการะไม่ว่าจะมีข้อห้ามหรือข้อปฏิบัติอย่างไร ทุกคนชาวสวนสุนันทาก็ปฏิบัติตามด้วยความศรัทธาอย่างเคร่งครัดโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะเชื่อและเกรงกลัวในพลังอันศักดิ์สิทธิ์และดวงวิญญาณที่สถิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าความเชื่อเรื่องภูต ผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่เชื่อว่ามีอยู่จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศน์ไท พลมณี (2560) ที่ศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมชุมชนต่อปราสาทวัดพู แขวงจำปาสัก สปป.ลาว ซึ่งแม้ว่าเทคโนโลยีจะเจริญก้าวหน้าเข้าสู่ยุค 4.0 แล้วก็ตาม แต่ความเชื่อความศรัทธาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสวนสุนันทายังคงร่องรอยของการสืบสานและสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นตามวิถีชีวิตของชาวสวนสุนันทา

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำให้ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นบางประการในการทำวิจัยในครั้งต่อไป จึงเสนอไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาข้อมูลทางคติชนประเภทสถาปัตยกรรม ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. ควรศึกษาพลวัตของข้อมูลความเชื่อคติชนที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เอกสารอ้างอิง

กิ่งแก้ว อัดถากร.(2519). **คติชนวิทยา**.กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
 ขนิษฐา จิตชินะกุล.(2545). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนตี เฮาส์.

จันทร์ศรี นิตยฤกษ์.(2527). **ความรู้เรื่องคติชนวิทยา**.กรุงเทพฯ.

ศิราพร ณ ถกลาง.(2552). **ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาภา ผลชีวิน. (2551). **ศรัทธาสร้างพลัง**. กรุงเทพฯ: สุนนทาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2559). **ประวัติความเป็นมา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561. จากเว็บไซต์: [https://www.ssrุ.ac.th/about/history](https://www.ssrु.ac.th/about/history)

สัมภาษณ์

จิรวัดน์ กุลลี. 28 เมษายน 2561. (สัมภาษณ์)
 ชนนาถ มินะนันท์. 18 พฤษภาคม 2561. (สัมภาษณ์)
 ณรงค์ฤทธิ์ คิดเห็น. 28 เมษายน 2561.(สัมภาษณ์)
 นิพนธ์ ชัยพฤกษ์ทล. 29 พฤษภาคม 2561. (สัมภาษณ์)
 นิพนธ์ รักรุ่ง. 26 เมษายน 2561.(สัมภาษณ์)
 พิมลศักดิ์ อุ่นวรรณธรรม. 19 เมษายน 2561. (สัมภาษณ์)
 ภาควงมิ คล้ายทอง. 28 เมษายน 2561. (สัมภาษณ์)
 รวีโรจน์ สิงห์ลำพอง. 29 พฤษภาคม 2561. (สัมภาษณ์)
 วีระ โชติธรรมภรณ์. 9 พฤษภาคม 2561. (สัมภาษณ์)